

Rijksmuseum van Oudheden koopt topcollectie cameeën

Aanwinsten te bewonderen in nieuwe tentoonstelling

Het Rijksmuseum van Oudheden heeft een unieke verzameling cameeën aangekocht. Het gaat om 444 miniatuurkunstwerken van uitzonderlijk hoog niveau, 'gesneden' uit kleurrijke steensoorten. De stukken dateren uit de Klassieke Oudheid en de Middeleeuwen, tot en met de 17de eeuw. Het gaat om de verzameling van Derek Content, een Amerikaan van Nederlandse komaf. Het RMO kocht vrijwel zijn gehele collectie voor ruim 5,4 miljoen euro. Bijna de helft hiervan is bijgedragen door de Vereniging Rembrandt, voor de aankoop van 42 topstukken uit deze collectie. Met deze aanwinst behoort de collectie 'gesneden stenen' van het RMO in één keer tot de topcollecties in Europa. Meer dan 300 exemplaren zijn vanaf nu te zien in het museum.

Cameeën zijn kleine stenen siervoorwerpen, waarin een voorstelling in reliëf is uitgewerkt, vaak tot in de kleinste details. Gedurende de Oudheid waren cameeën populair als sieraad, pronkstuk en talisman. De voorstellingen lopen uiteen van keizerportretten, goden en dieren tot symbolen, spreuken en persoonlijke teksten. De 'Content Family Collection' telt talrijke cameeën uit de Oudheid, waaronder technisch complexe hoogstandjes, unieke exemplaren in hun originele zetting en 93 tekstcameeën, de grootste collectie in privébezit. De aankoop is een uitzonderlijk aanvulling op de RMO-collectie. Zowel geografisch als chronologisch vult de nieuwe cameeëncollectie die van het RMO naadloos aan. Samen tonen ze de ontwikkeling van de cameekunst gedurende tweeduizend jaar en bieden inzicht in het persoonlijke leven van de mensen in de Oudheid.

42 Topstukken van de nieuwe cameeëncollectie zijn aangekocht met de majeure steun van de Vereniging Rembrandt, mede dankzij haar Eleonora Jeuken-Tesser Fonds, haar Fonds 1931, haar Rembrandt UK Circle Fund, haar Themafonds Oudheid en Archeologie en de jaarlijkse bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds. De Vereniging Rembrandt nam daarmee 2,5 miljoen euro, bijna de helft van het totale aankoopbedrag, voor zijn rekening. De overige financiering is verkregen van de VriendenLoterij, particuliere donaties en private RMO-fondsen: het Elisabet Huss Fonds, Van der Schans Fonds, Asklepios Fonds, Eega van Asklepios Fonds, het Gildemeester Fonds.

Ereplaats in museumzalen

De elegantie en schoonheid van cameeën staan centraal in de nieuwe tentoonstelling 'Cameeën. Meesterwerken in miniatuur'. Hier zijn meer dan honderd exemplaren te bewonderen. Een korte film van kunstenaarsduo Scheltens & Abbenes, bekend van hun werk voor luxe mode- en designmerken, laat marmeren beelden uit de museumcollectie de cameeën dragen als juwelen – zoals ze ooit waren bedoeld. Het ontwerp van de expositie en het idee voor de film is van de hand van Anika Ohlerich (Archetypisch). Esther de Vries verzorgde het grafisch ontwerp.

In de toekomst zal het museum de nieuwe cameeën gaan gebruiken in tijdelijke tentoonstellingen en educatieve programma's. Zo'n tweehonderd van de nieuwe cameeën hebben alvast een plek gekregen in de vaste museumopstellingen over Grieken en Romeinen.

Een publicatie over de aanwinst en de topstukken is voor €10 te koop in de museumwinkel en de webshop.

Voor en na de aankoop

Derek Content begon vijftig jaar geleden met het verzamelen van cameeën. De 'Content Family Collection' groeide uit tot een van de grootste privécollecties ter wereld. Delen van deze verzameling zijn ruim tien jaar te zien geweest in het Ashmolean Museum in Oxford. De collectie is meermaals en integraal gepubliceerd, voor het laatst in 2018. De oorspronkelijke herkomst van de stenen is in veel gevallen lastig te achterhalen. Cameeën kwamen immers voor in de hele antieke wereld en zijn vanwege hun kleine formaat, net als munten, eenvoudig te verhandelen geweest: ze zijn eeuwenlang van hand tot hand gegaan. Daarom is er ter voorbereiding van de aankoop drie jaar gewerkt aan het documenteren van de cameeën en hun herkomstgeschiedenis. Inmiddels zijn de aanwinsten opgenomen in de collectiezoeker op de museumwebsite (www.rmo.nl), voorzien van foto's, een omschrijving en de informatie die bekend is over de herkomst. Op die manier is de hele verzameling digitaal toegankelijk voor geïnteresseerden en voor verder onderzoek, binnen en buiten de museummuren.

Noot voor de redactie: Voor meer informatie en beeldmateriaal kunt u terecht bij de afdeling PR, Communicatie en Marketing van het Rijksmuseum van Oudheden, Selkit Verberk: 071-5 163 164 of communicatie@rmo.nl
Een selectie persfoto's is beschikbaar via www.rmo.nl/pers